

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ pañcasaptatitamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcasaptatitamaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmalakṣmaṇayōrvārtālāpastayōḥ pampātaṭē gamanam

divaṃ tu tasyāṃ yātāyāṃ
śabaryāṃ svēna tējasā |
lakṣmaṇēna saha bhrātrā
cintayāmāsa rāghavaḥ || 3.75.1 ||

cintayitvā tu dharmātmā
prabhāvaṃ taṃ mahātmanām |
hitakāriṇamēkāgraṃ
lakṣmaṇaṃ rāghavō'bravīt || 3.75.2 ||

dr̥ṣṭō mayā'śramaḥ saumya
bahvāścaryaḥ kṛtātmanām |
viśvastamṛgaśārdūlō
nānāvihagasēvitaḥ || 3.75.3 ||

saptānāṃ ca samudrāṇāṃ
tēṣāṃ tīrthēṣu lakṣmaṇa |
upaspr̥ṣṭaṃ ca vidhivat
pītarāścāpi tarpitāḥ || 3.75.4 ||

pranaṣṭamaśubhaṃ yannaḥ
 kalyāṇaṃ samupasthitam |
 tēna tvētat prahr̥ṣṭaṃ mē
 manō lakṣmaṇa samprati || 3.75.5 ||

hṛdayē mē naravyāghra
 śubhamāvirbhaviṣyati |
 tadāgaccha gamiṣyāvah
 pampāṃ tām priyadarśanām || 3.75.6 ||

ṛṣyamūkō giriryatra
 nātidūrē prakāśatē |
 yasmin vasati dharmātmā
 sugrīvō'mśumataḥ sutaḥ || 3.75.7 ||

nityaṃ vālibhayāt trasta -
 ścaturbhiḥ saha vānaraiḥ |
 ahaṃ tvarē ca taṃ draṣṭuṃ
 sugrīvaṃ vānararṣabham || 3.75.8 ||

tadadhīnaṃ hi mē kāryaṃ
 sītāyāḥ parimārgaṇam |
 iti bruvāṇaṃ taṃ vīraṃ
 saumitridamabravīt || 3.75.9 ||

gacchāvastvaritaṃ tatra
 mamāpi tvaratē manaḥ |
 āśramāttu tatastasmā -
 nniṣkramya sa viśāmpatiḥ || 3.75.10 ||

ājagāma tataḥ pampāṃ
 lakṣmaṇēna saha prabhuḥ |
 samīkṣamāṇaḥ puṣpādhyam
 sarvatō vipuladrumam || 3.75.11 ||

kōyaṣṭibhiścārjunakaiḥ
 śatapatraiśca kīrakaiḥ |
 ētaiścānyaiśca bahubhi -
 rnāditaṃ tad vanaṃ mahat || 3.75.12 ||

sa rāmō vivīdhān vṛkṣān
 sarāṃsi vivīdhāni ca |
 paśyan kāmābhisantaptō
 jagāma paramaṃ hradam || 3.75.13 ||

sa tāmāsādyā vai rāmō
 dūrāt pānīyavāhinīm |
 mataṅgasarasam nāma
 hradam samavagāhata || 3.75.14 ||

tatra jagmaturavyagrau
 rāghavau hi samāhitau |
 sa tu śōkasamāviṣṭō
 rāmō daśarathātmajaḥ || 3.75.15 ||

vivēśa nalinīm ramyām
 paṅkajaiśca samāvṛtām |
 tilakāśōkapunnāga -
 bakulōddālakāśinīm || 3.75.16 ||

ramyōpavanasambādhāṃ
 padmasampīḍitōdakām |
 sphaṭikōpamatōyāṃ tām
 ślakṣṇavālukasantatām || 3.75.17 ||

matsyakacchapasambādhāṃ
 tīrasthadrumasōbhitām |
 sakhībhiriva saṃyuktām
 latābhiranuvēṣṭitām || 3.75.18 ||

kinnarōragagandharva -
 yakṣarākṣasasēvitām |
 nānādrumalatākīrṇām
 śītavārinidhiṃ śubhām || 3.75.19 ||

padmasaugandhikaistāmrām
 śuklām kumudamaṇḍalaiḥ |
 nīlām kuvalayōdghāṭai -
 rbahuvarṇām kuthāmiva || 3.75.20 ||

aravindōtpalavatīṃ
 padmasaugandhikāyutām |
 puṣpitāmravaṇōpētām
 barhiṇōdghuṣṭanāditām || 3.75.21 ||

sa tām drṣṭvā tataḥ pampām
 rāmaḥ saumitriṇā saha |
 vilalāpa ca tējasvī
 rāmō daśarathātmajaḥ || 3.75.22 ||

tilakairbījapūraiśca

vaṭaiḥ śukladrumaistathā |

puṣpitaiḥ karavīraiśca

punnāgaiśca supuṣpitaiḥ || 3.75.23 ||

mālatīkundagulmaiśca

bhaṇḍīrairniculaistathā |

aśōkaiḥ saptaparṇaiśca

kētakairatimuktakaiḥ || 3.75.24 ||

anyaiśca vividhairvṛkṣaiḥ

pramadāmiva śōbhitām |

asyāstīrē tu pūrvōktaḥ

parvatō dhātumaṇḍitaḥ || 3.75.25 ||

ṛṣyamūka iti khyāta -

ścitrapuṣpitapādapaḥ |

harirṛkṣarajōnāmnaḥ

putrastasya mahātmanaḥ || 3.75.26 ||

adhyāstē tu mahāvīryaḥ

sugrīva iti viśrutaḥ |

sugrīvamabhigaccha tvam

vānarēndraṃ nararṣabha || 3.75.27 ||

ityuvāca punarvākyam

lakṣmaṇam satyavikramaḥ |

kathaṃ mayā vinā sītām

śakyaṃ lakṣmaṇa jīvitum || 3.75.28 ||

ityēvamuktvā madanābhipīḍitaḥ
sa lakṣmaṇaṃ vākyamananyacētasam |
vivēśa pampāṃ nalinīṃ manōharāṃ
raghūttamaḥ śōkaviśādayantritaḥ || 3.75.29 ||

tatō mahadvartma sudūrasaṅkramaḥ
kramēṇa gatvā pravilōkayan vanam |
dadarśa pampāṃ śubhadarśakānanām
anēkanānāvidhapakṣisaṅkulām || 3.75.30 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
araṇyakāṇḍē pañcasaptatitamaḥ sargaḥ ||